

un fel de incantație realizată prin melodică statică și ambitus redus. *“Eingedunkelt”* de Aribert Reimann în care universul a nouă poezii este elaborat printr-o intervalică abruptă, *“Da mia parte”* de Charlotte Seither la care se remarcă o predilecție pentru sunetele nazale, au fost succedate de piesa lui Ruth Zechlin, *“Das A und das O”*. Impresionantă însumare de erupții vocale violente determinate de trăirea indicată, cu o prezență vie a recitativului, a vocalizei cântate, cât și Sprechstimme, într-o piesă în care virtuozitatea vocală este la ea acasă, aceasta reprezentând o abordare minuțioasă și severă a expresiei. Mai departe, *“Belfast Breakfast Songs”* de Gerhard Stäbler centralizează un personaj grotesc, caricaturizat prin apelarea de la sunete îngroșate și găjâieli, șoptituri, sâsăituri emise prin pâlnie, la țipete cântate, intonate la dublă - octavă, de la emisii prin inspirare a aerului la modalitatea Sprechgesang. *“Psalm 19”* de Christina Ascher propune o atmosferă aparte cu caracter confestiv, instrumentele piatti sospesi și gongul aducându-și aportul în dezvăluirea ethosului antic sugerat de motivele din cadrul seriei dodecafonice ce subliniază modalul și textul ebraic. Piesa oferită în bis, confirmare certă de logică, fantezie și originalitate, *“Recitativ și Arie pentru voce și orchestră virtuală”* a încheiat seara în tonuri amuzante datorită caracterizării prin intermediul efectelor vocale a diferitelor instrumente ce alcătuiesc o orchestră, în această desfășurare imixtionându-se și elemente cantabile evocând vocea umană propriu-zisă.

Echivalând cu o lecție de canto, prestația cantautoarei Ch. Ascher a pus în lumină vocalitatea contemporană prea puțin cunoscută și “gustată” la noi, prin calități interpretative incontestabile: voce amplă și penetrantă, flexibilitate în jonglarea de la un registru la altul incluzând extremele, dicție desăvârșită, forță de sugestie și prezență scenică.

Cristina MARTINESCU

Opere contemporane la Universitatea de Muzică

Mă opresc, oricât de succint, cu gândul și cu creionul asupra operelor contemporane într-un act: *Ultimul cuvânt* de Mildred Kayden și *Telefonul* de Gian Carlo Menotti, montate în sala de operă a Universității de Muzică, în regia a două tinere absolvente ale clasei profesorului George Zaharescu - Ioana Stoianov și Arabela Tănase. Acțiunea din *Ultimul cuvânt* - doi soți care trăiesc împreună și totuși în lumi mentale diferite: ea, în plin contingent, subjugată de “binefacerile” civilizației, el, încercând să facă abstracție de imediat, refugiindu-se în lumea afectelor - e o “concentrare de semne, în care nici unul nu are aceeași semnificație și fiecare funcționează în cadrul altui **cod**, adunându-se laolaltă într-un scop unic...” (ca să-l cităm pe Roland Barthes). Este ceea ce Ioana Stoianov a înțeles pe deplin, îmbinând dialogurile, mișcarea scenică, momentele cântate, vorbite,

gestica, relația dintre obiecte chiar, cu o abilitate **ironică** aș spune, contestând, ca în orice proces postmodern, convențiile teatrului tradițional. Costumele, la fel de neconvenționale au întregit semnificația, transformând noțiunea de **operă-în-sine**, în ceea ce Steven Connor numește „operă-ca-proces”. Regizată cu talent și simț al umorului, cu ingeniozitate (vezi apariția personajului mut), opera compozitoarei americane a beneficiat de doi interpreți cu dicție perfectă, dar și cu reale aptitudini teatrale remarcabile: Gianina Munteanu (studentă la clasa dnei. Georgeta Stoleriu) și Anton Zidaru (student la clasa tenorului Ion Stoian). Notabilă prezență, în dublă ipostază - clarinetist și personaj mut -, a lui Bogdan Manciu.

Spre deosebire de accentele expresioniste din *Ultimul cuvânt*, muzica *Telefonului* a avut toate caracteristicile operei **buffa**. Vivace, acțiunea nu are timp să lăncezească deoarece, personajul feminin cel puțin, Lucy (Rutana-Gabriela Călugărescu) se află într-o permanentă mișcare scenică, într-o permanentă agitație ce ascunde, de fapt, teama de singurătate - poate chiar de singurătate în doi - a omului modern. De aceea, Lucy nu găsește niciodată răgazul de a rămâne numai cu Ben (Ioan Daniel Filipescu) și de a-i primi cererea în căsătorie! Întotdeauna se va inter-pune între El și Ea, forța irezistibilă, dar... și salvatoare, a telefonului.

Arabela Tănase a intuit caracterul insuportabil al eroinei, de a se lăsa subjugată de lume, de convenții, pentru a-și domoli disperarea și, probabil, labilitatea psihică. Și în acest caz, atât proiectul regizoral, cât și interpretarea operei au impresionat prin firească, dezinvoltură, prin mobilitatea și deschiderea tinerilor studenți și absolvenți spre lecturi intertextualiste.

Toate manifestările recenzate mai sus au accentuat faptul că, sintagma „condiția postmodernă”, lansată cu câteva decenii în urmă de către Jean François Lyotard constă, cu adevărat, în stimularea ființei de a-și cunoaște limitele, dar și posibilitățile, de a experimenta **în interiorul**, ca și **dincolo** de forma obiectelor, în zona **incomensurabilului**.

Despina PETECEL THEODORU

A propos de “L’apres midi d’un fan(atique)”

Orizontul de așteptare al unui spectator “de duminică” (și mai exact, un consumator duminical de Muzică Nouă, care trebuie să fie, negreșit, un “fan” al muzicii contemporane stârnit, fie din curiozitate, fie din snobism ori, în cazul cel mai fericit, din dorința de a “simți” pulsul sonor al unui crepuscul de secol), dacă nu face parte - cum sunt în fapt majoritatea - din lunga categorie a colegilor de breaslă, năzuiește către satisfacția unei anumite împliniri artistice, pe jumătate concluzive, pe jumătate dorită a fi deschizătoare de drumuri pentru mileniul care se apropie, mai ales când această manifestare tinde să fie însăși coperta “clasică” finală a întregului festival.